

C/2026/13

16.1.2026

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse
Mindskelse af hindringerne for inklusivt iværksætteri, fremme af innovation og lige muligheder for alle
(initiativudtalelse)
(C/2026/13)

Ordfører: **Juliane Marie NEIENDAM**

Rådgivere	Marine CORNELIS (for ordføreren, Gruppe III) Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA (Gruppe I)
Plenarforsamlingens beslutning	27.2.2025
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 52, stk. 2
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedtaget i sektionen	3.9.2025
Vedtaget på plenarforsamlingen	18.9.2025
Plenarforsamling nr.	599
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	106/0/1

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU opfordrer til en hurtig og koordineret indsats fra Kommissionens og medlemsstaternes side for at frigøre det uudnyttede potentiale i inklusivt iværksætteri og opbygge en mere retfærdig og modstandsdygtig økonomi. Iværksætterkultur skal være en reel mulighed for alle, således at potentialet i EU's arbejdskraft kan udnyttes fuldt ud. Ved hjælp af inklusive politikker, målrettet støtte og tilgængeligt design kan marginaliserede og underrepræsenterede grupper — herunder personer med handicap eller mentale sundhedsproblemer, kvinder i usikre situationer, LGBTQIA-personer, migranter og samfund, der udsættes for etnisk forskelsbehandling, såsom romaer og samer — komme til at bidrage med deres talent og fremme innovation. Inklusivt iværksætteri er både en økonomisk mulighed og et spørgsmål om social retfærdighed og menneskerettigheder.

1.2. EØSU anbefaler, at Kommissionen og medlemsstaterne indarbejder inklusivitet i alle iværksætterpolitikker. Inklusivt iværksætteri kræver en bred helhedstilgang, der støtter alle iværksættere på tværs af sektorer — fra traditionelle til højteknologiske og fra profitorienterede til socialøkonomiske. Socialøkonomiske virksomheder er især vigtige for underrepræsenterede grupper, da de fremmer inklusive forretningsmodeller og sociale mål. Handlingsplanen for den europæiske socialøkonomi kan bidrage til at overvinde systemiske hindringer ved at frigøre iværksætteriets potentiale som drivkraft for innovation og samhørighed.

1.3. EØSU opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at anvende midler, der er skræddersyet til væksthuse for nye virksomheder, og udvikle finansieringsmodeller, så der kan tilbydes risikodelingsgarantier til underrepræsenterede virksomhedsstiftere og mikrotilskud til førstegangsværksættere, der står over for flere hindringer. Der bør tages højde for aspekter som køn, handicap, neurodivergens og alder ved opstillingen af investeringskriterier og skabes muligheder for LGBTQIA+-iværksættere. Udvalget anbefaler også, at man ser nærmere på mere retfærdige modeller for kreditvurdering og sikrer investeringsudvalg, der er baseret på diversitet, når der er tale om offentligt støttet venturekapitalfinansiering.

1.4. EØSU efterlyser systematisk implementering og overvågning af det europæiske tilgængelighedsdirektiv (EAA) i tilknytning til alle iværksætterrelaterede tjenester, der falder under direktivets anvendelsesområde, navnlig dem, der modtager offentlig støtte. Etableringen af tilgængelig erhvervsinfrastruktur som krævet i EAA er fortsat ikke gennemført på konsekvent vis i alle medlemsstaterne. Dette gælder både fysiske rum og digitale grænseflader såsom ansøgningsportaler, uddannelsesplatforme og informationssystemer.

1.5. EØSU anbefaler, at medlemsstaterne integrerer iværksætteri i de nationale undervisningsplaner, og at Kommissionen støtter tilgængelig og målrettet uddannelse for underrepræsenterede grupper, hvilket er afgørende, hvis inklusivt iværksætteri skal blive en realitet. Iværksætteri kræver både menneskelige kompetencer og materiel støtte, så det er vigtigt at investere i færdigheder for at styrke alle, herunder sårbare personer, og frigøre deres potentiale.

1.6. EØSU opfordrer til en effektiv overvågning af direktivet om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv med særlig vægt på LGBTQIA+-samfundet og anbefaler inklusive offentlige udbud til støtte for sårbare iværksættere. Iværksætterstøtte bør tackle de unikke udfordringer for kvinder og LGBTQIA+-personer ved hjælp af kønsbudgettering, opdelte data, målrettede tilskud og mentorordninger suppleret med et udbud af børnepasnings- og langtidsplejetjenester fra medlemsstaterne. Støtten bør tilgodesee såvel yngre som ældre iværksætteres behov, f.eks. gennem fælles iværksætteri mellem generationer og virksomhedsoverdragelser.

1.7. EØSU opfordrer til, at der sikres lige vilkår for iværksætteri og social beskyttelse på tværs af alle sektorer. Kommissionen bør undersøge den retlige ramme for sexarbejde under usikre forhold og overveje, om der er behov for særlige foranstaltninger på området. Alle bør have ret til sikre, lovlige og støttede indfaldsveje til økonomisk selvstændighed.

1.8. EØSU efterlyser fortsat effektive instrumenter til bekæmpelse af forskelsbehandling, herunder uden for arbejdslivet, og udvalget opfordrer indtrængende medlovgiverne til at vedtage forslaget om det horisontale direktiv om ligebehandling. EØSU slår også til lyd for en intersektionel tilgang i den kommende strategi for ligestilling mellem kønnene 2026-2030.

1.9. EØSU opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at fokusere på at gøre reglerne for iværksættere enkle, klare og forståelige, samtidig med at den administrative byrde reduceres. Selv om det er afgørende for alle virksomheder, at de lovgivningsmæssige rammer forenkles, og de administrative byrder reduceres, er det endnu vigtigere for sårbare iværksættere, som kæmper med mange ekstra udfordringer.

1.10. EØSU opfordrer medlemsstaterne til at oprette nationale kontaktpunkter for støtte til selvstændig erhvervsvirksomhed og øge den grænseoverskridende anerkendelse af rettigheder for personer med handicap og selvstændige under EU-handicapkortet. Stærkere koordinering og overvågning er afgørende for at støtte inklusivt iværksætteri i hele EU.

1.11. EØSU opfordrer indtrængende Kommissionen og medlemsstaterne til at indarbejde principperne om universelt design, tilgængelighed, intersektionalitet og handlekraft i alle iværksætterpolitikker. Inklusivt iværksætteri er ikke til for at tilgodesee særlige tilfælde — det er et benchmark, der skal sikre, at vores økonomi er retfærdig, modstandsdygtig og fremtidsklar. Alle initiativer — hvad enten de vedrører finansiering, uddannelse, regulering eller evaluering — skal vurderes ud fra kriteriet om inklusivitet.

2. Indledning

2.1. Denne udtalelse kommer med anbefalinger til, hvordan man kan mindske de hindringer for selvstændig virksomhed, som sårbare grupper oplever, og hvordan man kan fremme mere inklusive iværksætterøkosystemer i overensstemmelse med EU's værdier om lighed, innovation og social retfærdighed. De relevante EU-rammer nævnes for at give et mere omfattende overblik over de nuværende politikker, identificere mangler og foreslå løsninger.

2.2. EØSU anerkender det betydelige uudnyttede potentiale ved inklusivt iværksætteri som en drivkraft for økonomisk vækst, innovation og social integration. Iværksætteri kan sætte skub i den økonomiske aktivitet, skabe kvalitetsjob og styrke marginaliserede og underrepræsenterede grupper, hvilket vil mindske uligheder og styrke den demokratiske deltagelse.

2.3. Selv om iværksætteri ofte er et meningsfuldt og bevidst valg, kan det også være den eneste holdbare vej til indkomst for personer, der er udelukket fra de traditionelle arbejdsmarkeder på grund af helbredstilstande, der forhindrer fuldtids- eller fast arbejde, eller som følge af strukturelle hindringer og forskelsbehandling. Sårbare grupper oplever ofte større hindringer og har brug for skræddersyet støtte. Alle iværksættere har brug for finansiering og andre ressourcer, adgang til markeder, relevante kompetencer og færdigheder og muligheder for netværkssamarbejde og samarbejde med andre iværksættere og interessenter.

2.4. Personer med handicap eller mentale sundhedsproblemer, kvinder, der står over for strukturelle uligheder, LGBTQIA+-personer, migranter og samfund, der udsættes for etnisk forskelsbehandling (såsom romaer, samer og andre grupper, der er udsat for racediskrimination), står stadig ugunstigt på den lange bane på grund af strukturelle hindringer, der skaber uligheder, kulturelle stereotyper og politisk blinde vinkler⁽¹⁾. Disse grupper mangler som iværksættere og er på systematisk vis underrepræsenterede inden for selvstændig erhvervsvirksomhed i hele EU, med variationer medlemsstaterne imellem⁽²⁾. Derudover bør både unge og ældre gives særlig opmærksomhed, når det gælder inklusivt iværksætteri.

3. Hindringer for sårbare iværksættere

3.1. *Personer med handicap og personer med mentale sundhedsproblemer*

3.1.1. Ifølge Eurostat⁽³⁾ har 101 millioner mennesker i EU, svarende til en ud af fire voksne, en eller anden form for handicap. Mentale sundhedsproblemer påvirker ca. 84 millioner mennesker⁽⁴⁾, hvilket svarer til én ud af seks⁽⁵⁾. Begge grupper står over for vedvarende strukturelle og institutionelle hindringer for selvstændig erhvervsvirksomhed og inklusivt iværksætteri i hele EU⁽⁶⁾, herunder social stigmatisering, forskelsbehandling, udstødelse og mangel på målrettet støtte.

3.1.2. Beskæftigelsesfrekvensen⁽⁷⁾ er fortsat betydeligt lavere for personer med handicap (kun 50 %) sammenlignet med personer uden (74,8 %), og både personer med handicap og personer med mentale sundhedsproblemer er underrepræsenteret i kategorien selvstændig virksomhed, til dels på grund af systemiske negative incitamenter og begrænset skræddersyet støtte. En stor barriere er den såkaldte »ydelsesfælde«, hvor risikoen for at miste de sociale beskyttelsesydelse, der er relateret til handicappet, vejer tungere end de potentielle fordele ved selvstændig virksomhed.

3.1.3. Den tilgængelige erhvervsinfrastruktur, både fysisk og digital, er ikke lige stor i alle medlemsstater. Støttemekanismer såsom programmer for virksomhedsudvikling, acceleratorer og iværksætteruddannelse er sjældent tilpasset de særlige behov hos personer med sensoriske, kognitive eller mobilitetsrelaterede handicap⁽⁸⁾. Politikker og økosystemer til støtte for iværksætteri tager sjældent højde for de særlige behov, som personer med psykosociale handicap eller kroniske mentale sundhedsproblemer har. Nedsikringer i de offentlige tjenester kan også føre til mangel på tilgængelige tjenester og personale, der kan støtte personer med særlige behov.

3.1.4. Iværksættere med mentale sundhedsproblemer oplever også stigmatisering og forudindtaget i virksomhedsnetværk og hos finansieringsinstitutioner. Finansieringsordninger har ofte kriterier for støtteberettigelse, der udelukker personer med episodiske eller svingende helbredsproblemer. Uddannelsesstilbud, mentorordninger og finansielle værktøjer er sjældent fleksible nok til at tage højde for perioder med nedsat funktionalitet eller fravær fra arbejdet på grund af sundhedsproblemer⁽⁹⁾. Dårlig koordinering mellem sundhedsvæsen og arbejdsformidlinger kan efterlade folk uden tilstrækkelig støtte i perioder, hvor man er syg eller ved at komme sig. Desuden gør komplekse procedurer og forsinkede betalinger for sundhedsbehandling og dertil relaterede ydelser det vanskeligere at forvalte både ansvaret for en virksomhed og personlige forpligtelser såsom forsørgelsen af en familie.

3.1.5. Iværksætterøkosystemet forudsætter ofte uafbrudt produktivitet og tilgængelighed og tager ikke højde for ikkelineære arbejdsmønstre eller fleksible forretningsmodeller, der passer til mennesker med handicap eller mentale sundhedsproblemer. Nye socialøkonomiske virksomheder, som prioriterer sociale mål frem for fortjeneste, kan være vigtige katalysatorer i indsatsen for at skabe tilgængelige veje til beskæftigelse af høj kvalitet og iværksættermuligheder for både personer med handicap og personer med mentale sundhedsproblemer. Finansiell støtte gennem målrettede subsidier kan også gøre det muligt at foretage rimelige tilpasninger, der kan sikre inkluderende ansættelser og iværksætteri for denne målgruppe.

⁽¹⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse — Fremme af social integration af personer med handicap og personer med ændret arbejdsevne (sonderende udtalelse fra det ungarske rådsformandskab) (EUT C, C/2024/6875, 28.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/6875/oj>).

⁽²⁾ OECD (2023).

⁽³⁾ Handicap i EU: fakta og tal.

⁽⁴⁾ OECD (2022).

⁽⁵⁾ The transversality of mental health in a 'European Health Union'.

⁽⁶⁾ FN (1993).

⁽⁷⁾ Eurostat.

⁽⁸⁾ Entrepreneurship Training Programs for Individuals with Disabilities.

⁽⁹⁾ Psychosocial disability: a European perspective on challenges and solutions.

3.1.6. Relevante EU-rammer:

- a) Princip nr. 17 i den europæiske søjle for sociale rettigheder fastslår eksplicit, at personer med handicap har ret til indkomststøtte, der sikrer et værdigt liv, tjenester, som sætter dem i stand til at deltage på arbejdsmarkedet og i samfundslivet, og et arbejdsmiljø, der er tilpasset deres behov.
- b) Artikel 27 i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap opfordrer bl.a. til fremme af mulighederne for selvstændig erhvervsvirksomhed, iværksætteri, udvikling af kooperativer og start af egen virksomhed for personer med handicap.
- c) Strategien for rettigheder for personer med handicap 2021-2030 fremmer fuld social og økonomisk inklusion og bekæmper forskelsbehandling af personer med handicap i hele EU.
- d) Den europæiske handlingsplan for den sociale økonomi (2021) støtter finansiering af og kapacitetsopbygning til socialt iværksætteri.
- e) EU's strategi for mental sundhed (2023) anerkender mental sundhed som et tværsektorielt spørgsmål.

3.2. **Kvinder**

3.2.1. Kvindelige iværksættere — navnlig dem med omsorgsansvar⁽¹⁰⁾ og/eller indbyrdes forbundne sårbarheder såsom handicap eller migrationsbaggrund — står over for strukturelle og socioøkonomiske udfordringer på flere niveauer såsom begrænset adgang til kapital, mangel på passende børne-, ældre- eller langtidspleje, der er økonomisk overkommelig, og udelukkelse fra mandsdominerede innovationsnetværk. Kun 30 % af iværksætterne i EU er kvinder, og andelen er endnu lavere blandt kvinder med handicap eller mentale sundhedsproblemer⁽¹¹⁾.

3.2.2. Adgang til finansiering er fortsat en helt central hindring. I 2020 gik kun 2,3 % af venturekapitalfinansieringen i Europa til teams, der kun bestod af kvinder⁽¹²⁾.

3.2.3. Derudover er kvinder ofte udelukket fra innovationsøkosystemer, som mangler inklusive strukturer og mentormuligheder. Kulturelle stereotyper, især i traditionelle samfund eller landdistrikter, forstærker kønsrollerne og afskrækker kvinder fra at deltage i erhvervslivet.

3.2.4. Relevante EU-rammer:

- a) Strategien for ligestilling mellem kønnene 2020-2025 fremmer lige økonomisk uafhængighed.
- b) SMV-strategien for et bæredygtigt og digitalt Europa (2020) anerkender kvinders iværksætterånd som en prioritet.
- c) Direktiv 79/7/EØF⁽¹³⁾ støtter den gradvise gennemførelse af princippet om ligebehandling mellem mænd og kvinder, bl.a. i forbindelse med sygdom, invaliditet, alderdom, arbejdsulykker og erhvervssygdomme, arbejdsløshed og social bistand.
- d) Direktiv 2006/54/EF⁽¹⁴⁾ forbyder kønsbaseret forskelsbehandling.
- e) Direktiv 2010/41/EU⁽¹⁵⁾ indfører princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv og opfordrer til positiv særbehandling såsom fremme af kvinders erhvervsinitiativer.

3.3. **Personer i usikker og kriminaliseret beskæftigelse**

3.3.1. Visse selvstændige såsom sexarbejdere — hvoraf mange er aktive i juridisk tvetydige eller endda kriminaliserede miljøer — er fortsat systematisk udelukket fra iværksætterprogrammer, finansielle ordninger og social beskyttelse på grund af strukturel stigmatisering og lovgivning, der forhindrer sikre, lovlige og støttede indfaldsveje til økonomisk selvstændighed.

⁽¹⁰⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse — Sikring af behovsbaseret balance mellem arbejdsliv og privatliv for alle: Hvordan passende fleksible arbejdsvilkår kan støtte solidaritet mellem generationerne og styrke kvinders stilling (sonderende udtalelse fra det ungarske rådsformandskab) (EUT C, C/2025/116, 10.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/116/oj>).

⁽¹¹⁾ OECD (2021).

⁽¹²⁾ PitchBook (2020).

⁽¹³⁾ EFT L 6 af 10.1.1979, s. 24.

⁽¹⁴⁾ EUT L 204 af 26.7.2006, s. 23.

⁽¹⁵⁾ EUT L 180 af 15.7.2010, s. 1.

3.3.2. Relevante EU-rammer:

- a) Direktiv 2011/36/EU ⁽¹⁶⁾ og den europæiske søjle for sociale rettigheder henviser til relevant beskyttelse i relation til vold, arbejdstagerrettigheder og ikkeforskelsbehandling.

3.4. **Køns- og identitetsbaserede spørgsmål**

3.4.1. Mange LGBTQIA+-iværksættere, navnlig transkønnede, ikkebinære og kønsdiverse personer, udelukkes fra iværksætterstøtte ⁽¹⁷⁾ på grund af manglende juridisk anerkendelse af deres køn, diskriminerende behandling fra finansielle institutioners side og usynlige data.

3.4.2. Relevante EU-rammer:

- a) En Union med lige muligheder: Strategi for ligestilling af LGBTIQ-personer 2020-2025 fejrer diversitet som en europæisk styrke, hvor alle »bør have sikkerheden og friheden til at være sig selv« uden frygt for forskelsbehandling, vold eller udstødelse.

3.5. **Spørgsmål vedrørende race eller etnisk oprindelse: romaer og samer**

3.5.1. Virksomheder ledet af personer, der tilhører en racemæssig eller etnisk minoritet, og iværksættere fra disse grupper oplever fortsat systemiske hindringer for virksomhedsudvikling, herunder ulige adgang til kapital, uddannelse og markedsmuligheder. Disse udfordringer har rod i fordomme mod romaer og samer og andre grupper, der er udsat for racediskrimination, underinvestering og manglende anerkendelse af disse samfunds økonomiske handlekraft, navnlig blandt kvinder og unge.

3.5.2. Relevante EU-rammer:

- a) I EU's strategiske ramme for romaernes ligestilling, integration og deltagelse (2020-2030) tilskyndes medlemsstaterne til at forbedre romaers beskæftigelses- og iværksættermuligheder.
- b) I Rådets henstilling om romaernes ligestilling, inklusion og deltagelse (2021) opfordres medlemsstaterne til at fremme selvstændig erhvervsvirksomhed og iværksætteri blandt romaer ved at forbedre adgangen til finansiering, kapacitetsopbygning og netværkssamarbejde.
- c) Den Europæiske Fond for Regionaludvikling — Övre Norrland (2021-2027): Dette program finansierer projekter ⁽¹⁸⁾, der fremmer iværksættermodeller, som kombinerer innovation og kulturarv med rod i den samiske kultur.

4. **Strukturelle og politiske spørgsmål vedrørende inklusivt iværksætteri**

4.1. Europas arbejdsmarkeder ændrer sig som følge af digitalisering, demografiske forandringer og platformsarbejde, hvilket afslører huller i den sociale beskyttelse for selvstændige ⁽¹⁹⁾. Selv om selvstændig virksomhed kan styrke underrepræsenterede grupper, er mange udfordret af begrænset retlig og finansiell beskyttelse og komplekse nationale regler. Uden passende sikkerhedsnet kan (proforma) selvstændig beskæftigelse efterlade sårbare personer i usikre situationer og dermed modvirke iværksætteri. Medlemsstaternes forvaltninger og de relevante EU-strategier bør ikke kun fremme aktiv integration på arbejdsmarkedet, men også sikre støtte af høj kvalitet til virksomhedsoprettelse, iværksætteri og medejerskab af sociale virksomheder, navnlig når det gælder arbejdsløse.

4.2. Adgangen til social beskyttelse for selvstændige: Princip 12 i den europæiske søjle for sociale rettigheder fastslår, at uanset arten og varigheden af ansættelsesforholdet har arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende på sammenlignelige vilkår ret til passende social beskyttelse. Adgangen til sundhedsydelser, handicap-, forældreorlovs-, barsels- og arbejdsløshedsydelser samt pensioner varierer imidlertid fra medlemsstat til medlemsstat. Eurofound ⁽²⁰⁾ rapporterer, at omkring 50 % af de selvstændige i EU ikke eller kun i begrænset omfang er dækket i tilfælde af disse centrale sociale risici ⁽²¹⁾. Selv om EU kan udstikke retningslinjer for politikken, er de sociale sikringsordninger fortsat en national kompetence.

⁽¹⁶⁾ EUT L 101 af 15.4.2011, s. 1.

⁽¹⁷⁾ Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (2024).

⁽¹⁸⁾ Kommissionen (2021).

⁽¹⁹⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse — Adgang til social beskyttelse for selvstændige — analyse, begrænsninger og muligheder for forbedring (sonderende udtalelse på anmodning af det polske rådsformandskab) (EUT C, C/2025/2964, 16.6.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2964/oj>).

⁽²⁰⁾ Eurofound (2024).

⁽²¹⁾ Rådets konklusioner om social beskyttelse for selvstændige.

4.3. Digital og platformsbaseret selvstændig virksomhed — såsom freelance- og appbaseret arbejde — kan udvise skillelinjen mellem beskæftigelse og iværksætteri. Mange platformsarbejdere kan fejlagtigt være klassificeret som selvstændige. Dette begrænser deres rettigheder, forhandlingsposition og adgang til kollektiv repræsentation. Kommissionen har opstillet retningslinjer for anvendelsen af EU's konkurrencelovgivning på kollektive aftaler vedrørende arbejdsvilkår for selvstændige uden ansatte (2022). EØSU går ind for en konsekvent anvendelse og overvågning af disse retningslinjer.

4.4. EØSU bemærker, at direktivet om platformsarbejde er trådt i kraft, og at medlemsstaterne skal sætte de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft senest den 2. december 2026. Dette direktiv tager imidlertid ikke fuldt ud hånd om inklusivt iværksætteri.

4.5. Støtten til iværksætteri tager sjældent højde for intersektionelle hindringer. For eksempel står en transkønnet indvandrerkvind med et handicap over for en række administrative, sociale og juridiske hindringer — såsom manglende juridisk anerkendelse af sin kønsidentitet, udfordringer med hensyn til at få adgang til handicaprettigheder på tværs af grænserne samt racisme, transfobi eller fremmedhad i erhvervsmiljøer. Inklusive iværksætterpolitikker bør tage højde for sådanne overlappende udelukkelse. Mange nationale strategier og EU-strategier, herunder EU's strategi for ligestilling mellem kønnene 2020-2025, strategien for rettigheder for personer med handicap 2021-2030 og EU's handlingsplan for bekæmpelse af racisme 2020-2025, henviser til beskæftigelse, men ikke til selvstændig erhvervsvirksomhed.

4.6. Forslaget til det horisontale direktiv om ligebehandling har til formål at udvide beskyttelsen mod forskelsbehandling ud over beskæftigelse, så det kommer til at omfatte områder som boliger, uddannelse og adgang til tjenesteydelser. EØSU støtter forslaget og bliver ved med at gøre opmærksom på bekæmpelsen af forskelsbehandling ⁽²²⁾, som er mere udtalt i tilfælde af intersektionalitet, og de sociale og juridiske barrierer forbundet hermed.

4.7. Iværksætterstøttetjenester — såsom væksthuse, mentorordninger og finansiering — følger ofte en universalmodel, der favoriserer personer med videregående uddannelse, finansielle ressourcer og stærke netværk. Denne standardtilgang har en tendens til at udelukke personer med kognitive eller sensoriske funktionsnedsættelser, som har brug for tilpassede kommunikationsformer, iværksættere med mentale sundhedsproblemer, som kan drage fordel af fleksible arbejdstider, understøttende mentorordninger eller traumeinformeret praksis, og personer med begrænsede digitale færdigheder eller begrænset digital adgang.

4.8. Kun få programmer anvender principperne om universelt design, dvs. idéen om at tjenester og miljøer i videst muligt omfang bør kunne anvendes af alle mennesker uden at skulle tilpasses. Dette skaber en strukturel udelukkelse set i relation til ansøgningsprocesser, erhvervskurser og onlineplatforme.

4.9. Iværksætteri bygger på folks innovationsevne, men ulige adgang til uddannelse, opkvalificering, omskoling og erhvervsuddannelse udgør fortsat en strukturel hindring for sårbare grupper.

Bruxelles, den 18. september 2025.

Oliver RÖPKE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽²²⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse — Ny handlingsplan for gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder (initiativudtalelse) (EUT C, C/2025/4203, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/4203/oj>).